

Kom tættere på insekterne

Det er en fantastisk god idé at bygge et insekthotel, for her kommer man helt tæt på de insekter, der flytter ind. I naturen slår insekterne sig ned i krat, under store sten, i træstubbe og i vores planter. Bor man i bynære omgivelser, hvor der er langt mellem krat og døde træstubbe, så kan det være svært for insekterne at finde velegnede steder til at yngle og overvintre.

Stort økosystem

Naturen består af en lang række fødekæder, hvor nogle organismer tjener til føde for andre. Hvis der ikke fandtes naturlige fjender, så ville vi blive invaderet af blot én art, som så havde al pladsen og ingen konkurrence. Den naturlige balance er vigtig for vores natur. Jo flere insekter vi kender til, og ved noget om, jo større mulighed er der for, at naturen også i de mange næste generationer bliver skattet som den unikke verden, som vi slet ikke kan leve uden.

Trin
1

Hvilke insekter kender du?

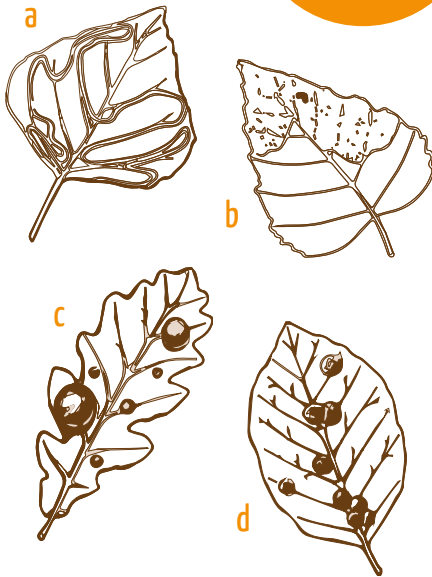
Tegn dit/dine yndlingsinsekter og farvelæg dem.

- Mariehøns
- Guldøjer
- Havetæger
- Ørentvist
- Løbebiller
- Myre
- Græshopper
- Bier
- Edderkopper
- Guldsmede
- Bladlus
- Sommerfugle
- Snegle
- Hvepse
- Humlebi
- Bænkebidere
- Øresnudebiller
- Cikader
- Myg
- Stankelben
- Fluer
- Svirrefluer

Trin
2

Lav tegninger
eller fotokollager
og gæt på, hvilke in-
sekter, der har været
på spil.

På opdagelse...

Gå en tur i skoven, arealet omkring skolen eller hjemme i haven. Hvilke tegn på planteædende insekter kan I finde?

Planteædere

Mange af vores insekter nyder godt af at æde vores planter. I havens rosenbed samles bladlusene og suger plantesaften. Andre insekter borer sig ind under bladets overhud og laver tydelige gange. Nogle insekter lægger deres æg på undersiden af bladene og her reagerer bladet ved at danne en galle, som beskytter larven.

- a) Gangminer på et poppelblad, hvor larven fra et møl har ædt sig stor
- b) En bladhveps har raspet al det grønne ud af et birkeblad
- c) Egeblad med store galler forårsaget af galæblehvepselarver
- d) Bøgeblad med galler fra en galmyg

Kødædende insekter

En del insekter lever af andre dyr. Det gælder f.eks. mariehøns, som æder bladlus. De kødædende insekter er meget spændende, for de hjælper med at holde de insekter, som vi er lidt trætte af, nede i antal.

Mariehøns

Det er ikke svært at kende en mariehøne, men kender du også dens larve? Den er ca. 5 mm stor og på bagkroppen har den to gange to gule vorter. På bagsiden af hovedet ses yderligere fire gule pletter. Larven findes, hvor der er mad – og mariehøns lever hovedsageligt af bladlus. Når larven er stor nok, dannes en puppe og snart formes den nye voksne mariehøne.

En voksen mariehøne udsuger hver dag omkring 150 bladlus. Larven når at udsuge 800 bladlus gennem sin udvikling.

Svirreflu

Forveksles ret tit med hvepse, men er ganske ufarlige for os. Er du i tvivl, så skal du tælle antallet af vinger. En hveps har fire vinger – svirrefluer har kun to. Svirrefluer minder meget om fluer med store øjne. De kan stå helt stille i luften og flyver både forlæns og baglæns.

De voksne svirrefluer lægger små gennemsigtige hvidlige æg på undersiden af blade. En hun-svirreflu kan nå at lægge op mod 1000 æg. Æggene er ca. 2 mm store. Larven er noget større – 12 mm og ligner lidt en maddike. Den kan nå at æde 700 bladlus i de to uger det tager den at blive til en voksen svirreflu. Nogle typer af svirrefluer kan nå at lave op til fem generationer på et år.

Guldøje

Guldøjer hører til gruppen af insekter, som hedder netvinger. Det er små spinkle insekter med gennemsigtige vinger. Du kan ofte se dem indendørs i foråret, for de overvintrer nemlig her. Når det er varmt nok, så lægger den sine æg i nærheden af bladluskolonier. Den voksne guldøje suger ikke selv bladlusene, men lever af honningdug, som er det klistrede affald, som bladlus producerer. Den voksne guldøje er ca. 15 mm stor.

Larven fra guldøjen er ca. 7 mm stor. Det tager ca. 12 dage før den bliver til en voksen guldøje. På den tid kan hver larve at æde op mod 500 bladlus, skjoldlus, spindemider og larver.

Prøv at tegne en voksen guldøje i naturlig størrelse

Vidste du at ...

Planter i mange gartnerier udstyres med kødædende insekter, som straks æder bladlus og spindemider. På den måde undgår gartneren at sprøjte med insektmidler.

Opgave

Hvor mange svirrefluer kan én voksen hun-svirreflue nå at lave?

1. generation. Hun lægger 1000 æg, hvor alle når at blive til voksne?
2. generation. Hvor mange bliver det i alt, hvis alle 1000 kan nå at lægge nye 1000 æg?
3. generation. Igen lægges der 1000 æg for hver ny voksen svirreflue
4. generation. Nu er tallet for alvor stort
5. generation. Invasionen er i gang – heldigvis har svirrefluer også naturlige fjender

I disse planter, kan du ofte finde bladlus

Rosenknop	Peber
Roser	Agurk
Kirsebær	Kvalkved
Æbletræ	Bened
Georginer	Hyld
Chili	Sommerfuglebusk

Trin
4

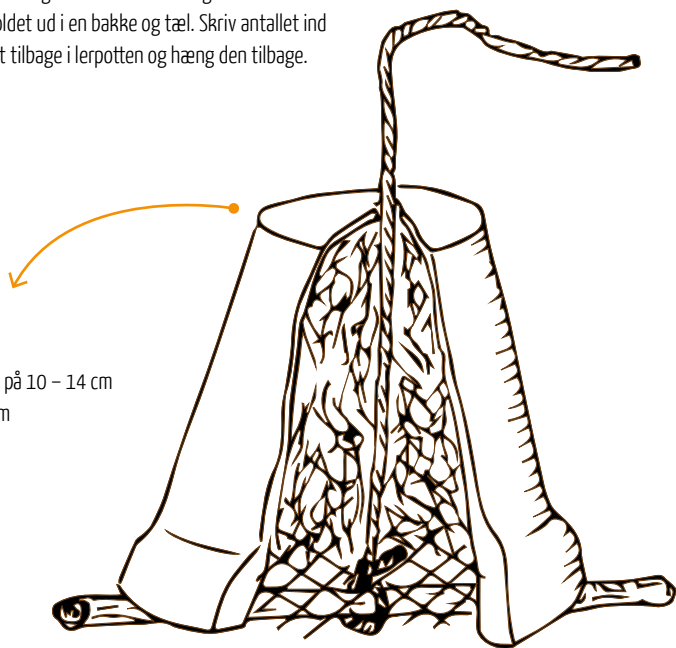
Byg insekthoteller

Du kan komme meget tættere på insekterne, hvis du bygger et insekthotel. Den helt enkle metode er at fylde en lerpotte med halm og hænge den på hovedet op i et træ. Her vil de nataktive ørentviste snart finde ly.

Lav en konkurrence og se, hvem der fanger flest ørentviste og måske andre insekter på 1 – 2 uger. Hæld indholdet ud i en bakke og tæl. Skriv antallet ind i et skema eller graf. Fyld indholdet tilbage i lerpotten og hæng den tilbage. Fortsæt eksperimentet over tid.

Du skal bruge

- Snor, ca. 80 cm lang
- Lerpotte med diameter på 10 – 14 cm
- Savspåner, hør eller halm
- Finmasket hønsenet
- Gren

Sådan bygger du et insekthotel

Du kan faktisk bruge næsten hvad som helst, når du skal i gang med at bygge et insekthotel.

1. Først skal du finde en ramme. Den skal være lavet af naturlige materialer – ingen plastik eller metal. Eks. frugtkasser, paller, brædder eller træstammer. Byg evt. et lille fuglehus.
2. Din ramme skal nu fyldes op med grene, bark, pinde, bambus, træstykker og sten. Husk at det er i mellemrummene, at "værelserne" gør det muligt for insekterne at yngle og overvinde. Hvis du bruger store stykker træ, skal du bore huller til insekterne.
3. Nu skal insekthotellet placeres rigtigt. Forsiden skal vende mod sydøst, hvor det hurtigt bliver varmt om morgenen og køligt om eftermiddagen på en varm sommer-

Insekthotellet holder i flere år, og her vil der løbende være nye gæster, som er spændende at iagttage.

Man kan indfange nogle af insekterne og kigge på dem i mikroskop

- a) Hvor mange ben har de?
- b) Hvor mange vinger har de?
- c) Hvad hedder de?
- d) Tegn, hvad du ser.

